

HERMOUPOLIS HERITAGE

12 ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΟΥ 2021

***Η** Hermoupolis Heritage είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με έδρα τη Σύρο ο οποίος διασώζει και αποκαθιστά την υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά του νησιού. Με βάση τη μελέτη της ιστορίας και της παράδοσης, δημιουργεί βιωματικές εμπειρίες που εστιάζονται στους τομείς της αρχιτεκτονικής, του πολιτισμού, της βιομηχανίας και της φύσης. Στόχος αυτών των δράσεων είναι να εμπνευστούν και άλλοι φορείς ή άτομα να δρουν για παρόμοιους σκοπούς, είτε αυτόνομα, είτε υποστηρίζοντας το έργο της.*

Η ΠΡΩΤΗ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

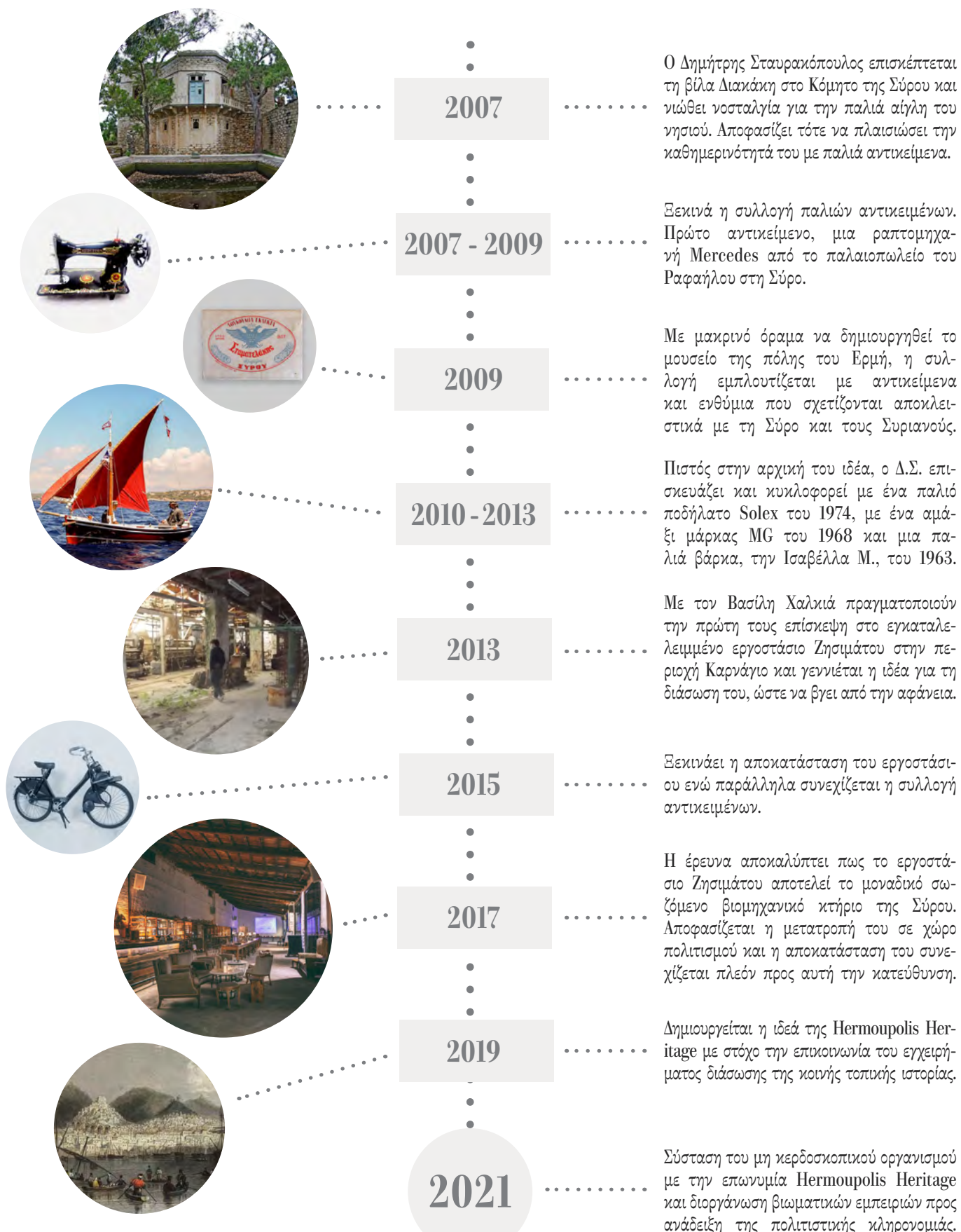
Το 2021 σηματοδότησε την επίσημη λειτουργία της Hermoupolis Heritage, της πρωτοβουλίας που λαμβάνει σάρκα και οστά τα τελευταία 7 χρόνια. Παρά τις αντιξοότητες της πανδημίας, καταφέραμε να γεμίσουμε αυτή την πρώτη μας χρονιά με δράσεις, εκδηλώσεις και διακρίσεις. Ένα όραμα ωστόσο δεν είναι ποτέ αρκετό, αν δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι άνθρωποι για να το υλοποιήσουν. Σταθήσαμε τυχεροί καθώς στο ξενίχημα του ταξιδιού μας είχαμε ως συνοδοιπόρους ανθρώπους οι οποίοι μοιράζονται το πάθος και την αγάπη μας για τη Σύρο. Εθελοντές, δωρητές και υπο-

στηρικτές της πρωτοβουλίας μας, προσέφεραν και συνεχίζουν να προσφέρουν έμπρακτα την βοήθειά τους δίνοντάς μας δύναμη για να συνεχίσουμε. Στις σελίδες που ακολουθούν θυμάμαστε τις σημαντικότερες στιγμές της χρονιάς που πέρασε, τις στιγμές που εμείς πιστεύουμε πως άφησαν ένα ιδιαίτερο αποτύπωμα και μας έφεραν ακόμα πιο κοντά. Ευχαριστούμε εσας που μας στηρίξατε έως τώρα και σας καλούμε όλους να μας γνωρίσετε καλύτερα μέσα από τις δράσεις μας για το 2022.

Η ομάδα της Hermoupolis Heritage

1

Η ΣΤΙΓΜΗ ΠΟΥ Η ΙΔΕΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΡΑΞΗ

2

ΤΟ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ «HER HER»

Έπειτα από 35 χρόνια σιωπής, το κλωστοϋφαντουργείο Ζησιμάτου αποκτά νέα ζωή ανοίγοντας τις πύλες του ως έδρα πλέον του πολιτιστικού, μη κερδοσκοπικού οργανισμού Hermoupolis Heritage. Η ομάδα μας επιδιώκει να συστήσει μία νέα κουλ-

τούρα προσέγγισης της τοπικής κληρονομιάς δίνοντας έμφαση στους τρόπους με τους οποίους το παλαιό βρίσκει τη θέση του στο σήμερα. Με στόχο τη δημιουργία βιωματικών εμπειριών/διαδρομών που αξιοποιούν τον άυλο και υλικό πολιτισμό του νησιού, οι μαρτυρίες

και ιστορίες των παλαιών εργαζομένων μαζί με το ίδιο το αποκατεστημένο εργοστάσιο Ζησιμάτου, μετουσιώνονται σε πολιτιστική εμπειρία που προσφέρεται στα μέλη και στους επισκέπτες οι οποίοι θα θελήσουν να κατανοήσουν το σήμερα της Σύρου γνωρίζοντας το χθες.

3

ΤΟ ΤΡΕΧΑΝΤΗΡΙ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ ΠΙΣΩ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΣΙ

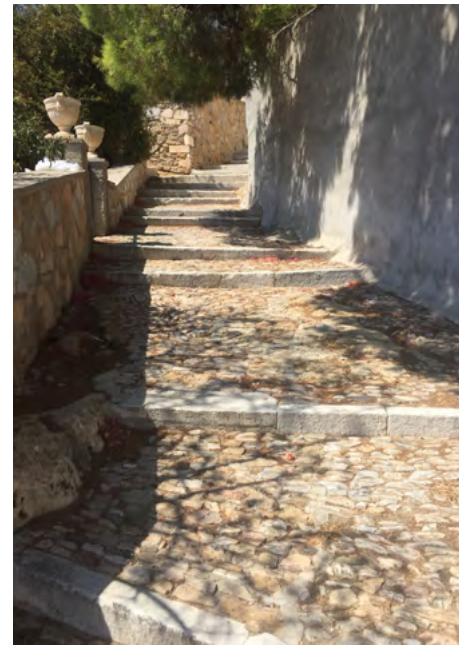
Με το παλιό παραδοσιακό τρεχαντήρι η διαδρομή εν πλω αποτελεί μία από τις προτάσεις προσαρμοσμένων δράσεων που δίνουν τη δυνατότητα στον επισκέπτη να βιώσει τη Σύρο διαφορετικά. Η περιήγηση ξεκινά με την αναδρομή στο 1822 περνώντας διαδοχικά από τη σύσταση της νέας πόλης στην πορεία των ταρσανάδων, την ιστορία του μεγαλύτερου φάρου της Ελλάδας, την πρώτη βιομηχανία της Σύρου και το θαύμα της Ερμούπολης. Στην περίπου τρίωρη πλεύση τα μαθήματα τοπικής ιστορίας και ναυτικής παράδοσης διαδέχεται η εξερεύνηση διαφορετικών κάθε φορά σημείων φυσικού ενδιαφέροντος.

4

ΕΝΑ ΠΑΛΙΟ ΠΟΝΥ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΕΞΟΧΕΣ ΣΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ «HER HER»

Είναι γνωστό πως ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας των κτηρίων της Ερμούπολης αποτελεί από μόνος του ένα ξεχωριστό γνώρισμα του νησιού. Η περιήγηση ωστόσο στη Συριανή εξοχή και μάλιστα με ένα αυθεντικό αυτοκίνητο PONY Ελληνικής κατασκευής, ισοδυναμεί με ένα ταξίδι πίσω στη βιομηχανική, αριστοκρατική Σύρο και σε ρυθμούς μιας άλλης εποχής. Οι ιστορίες για την πάλαι ποτέ αστική τάξη του νησιού αποκτούν άλλη διάσταση όταν ο περίπατος οδηγεί σε γειτονιές αρχοντικών σε Χρούσσα, Πισκοπειό, Παρακοπή, Ποσειδωνία και σε εξερευνήσεις πίσω από τις κλειστές πόρτες. Η προσεκτικά σχεδιασμένη διαδρομή που διαρκεί περίπου τρεις ώρες επιτρέπει την επαφή με τη φυσική ομορφιά της Σύρου καθώς και με διαφορετικές πτυχές του ιδιαίτερου χαρακτήρα της που έχει καταφέρει να διατηρήσει, παρά την πάροδο του χρόνου.

5

ΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΤΗΣ «HER HER» ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ ΤΗ ΝΕΑ ΧΡΟΝΙΑ

Στη μεγάλη μακρόστενη αίθουσα του εργοστασίου πρόσωπα οικεία αλλά και μερικά νέα, συγκεντρώνονται για το καλωσόρισμα της νέας χρονιάς. Η ετήσια συνάντηση της ομάδας της Hemroupolis Heritage αποτελεί μία ιδιαίτερη στιγμή καθώς η εκδήλωση είναι αφιερωμένη αποκλειστικά στους εθελοντές, νέους και παλιούς του προγράμματός μας. Είναι ο τρόπος να εκφράσουμε το ευχαριστώ μας σε όλους όσους μοιράζονται την αγάπη μας για την ιστορία του τόπου και το μεράκι μας να τη φέρουμε πιο κοντά σε ακόμα περισσότερους ανθρώπους.

6

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ 35 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

Μια βραδιά αναμνήσεων ακριβώς 35 χρόνια μετά την τελευταία ημέρα λειτουργίας του εργοστασίου. Με αφορμή την επέτειο αυτή, οι 35 υπάλληλοι της κλωστοϋφαντουργίας Ζησιμάτων βρέθηκαν ξανά στον ίδιο χώρο σε μία συγκινητική εκδήλωση που οργάνωσε η ομάδα της Hermoupolis Heritage προς τιμήν τους. Ο χρόνος κύλησε για λίγο προς τα πίσω και τα βλέμματα αναζήτησαν γωνιές του ερ-

γοστασίου που κάποτε υπήρξε μέρος γνώριμο. Ακολούθησαν τα βήματα, διστακτικά στην αρχή και πιο σίγουρα στη συνέχεια, που οδήγησαν μπροστά στον «αργαλειό μου» και τέλος τα χέρια που ακούμπησαν την κρύα μεταλλική επιφάνειά του, τινάζοντας όση σκόνη είχε μείνει από την μνήμη. 35 αναμνήσεις και ιστορίες συναντήθηκαν σε μία βραδιά που κύλησε όμορφα, με γέλια αλλά και λίγα δάκρυα.

ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ-ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗ ΤΙΜΑΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ

Η ομάδα της Hermoupolis Heritage θέλοντας να τιμήσει το βιομηχανικό παρελθόν της Σύρου, διοργάνωσε μία εκδήλωση αφιερωμένη στο εργοστάσιο Κρυστάλλη Τσαγκαράκη, το οποίο υπήρξε ένα από τα 24 εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας που λειτούργησαν στο νησί. Στο πρόσωπο των μελών των οικογενειών Κρυστάλλη και Τσαγκαράκη τιμήθηκαν παράλληλα και οι άνθρωποι που επένδυσαν στη βιομηχανία της Σύρου συντελώντας με το όραμά τους στην παγίωσή της ως ένα από τα σημαντικότερα για δεκαετίες βιομηχανικά κέντρα της Ελλάδας. Εργοδότες και εργαζόμενοι εκείνης της εποχής συναντήθηκαν ξανά σε μια όμορφη βραδιά που επενδύθηκε με ιστορίες και μελωδίες του παρελθόντος.

8

ΤΟ ΣΥΝΑΦΙ ΤΩΝ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΩΝ ΑΝΑΒΙΩΝΕΙ

Αναβιώνοντας το έθιμο της καθιερωμένης συγκέντρωσης των κλωστούφαντουργών ανήμερα του Αγίου Δημητρίου, η Hermoupolis Heritage διοργάνωσε εορταστικό πανηγύρι ως φόρο τιμής σε ένα ξεχασμένο κομμάτι της πολιτιστικής ταυτότητας της Σύρου. Σύμφωνα με την τοπι-

κή παράδοση που χρονολογείται πριν από το 1960, ο Άγιος Δημήτριος θεωρούνταν ο προστάτης των εργαζόμενων στην κλωστούφαντουργία. Έτσι το «συνάφι» των κλωστούφαντουργών, οι οποίοι αριθμούσαν σε κάποια στιγμή έως και 3.000 άτομα, συναντιόντουσαν κάθε χρόνο για την

ετήσια γιορτή τους σε μία παράδοση που χάθηκε περίπου στα τέλη του 20ου αιώνα. Η εκδήλωση εντάσσεται στο πλαίσιο της προσπάθειάς της Hermoupolis Heritage να διασώσει και να αναδείξει τη διασύνδεση της βιομηχανικής κληρονομιάς με τα Συριανά έθιμα.

9 Ο «ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΗΣ» ΜΑΣ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ ΚΛΩΣΤΟΪ- ΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΑ

Η ιστορία της βιομηχανικής Ερμούπολης ξετυλίγεται μέσα από τη πολιτιστική διαδρομή «Ο Δρόμος της κλωστής» την οποία σχεδίασαν και υλοποίησαν η ομάδα της Hermoupolis Heritage σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Σύρου. Με αφετηρία το υφαντουργείο του Ευάγγελου Μπαρμπέτα και στάσεις στα εργοστάσια Κρυστάλλη-Τσαγκαράκη, Παντελή Βαρδάνα, Ιορδάνου Βαϊανού,

Αφών Βελισσαρόπουλων, Νικολάου Λειβαδάρα και Γ. Ζησιμάτου αποκαλύπτονται η ιστορία, ο ρόλος αλλά και το εσωτερικό σημαντικών βιομηχανικών τοπόσημων της Σύρου. Κατά τη διάρκεια της τριώρης βιωματικής ξενάγησης οι συμμετέχοντες ακολουθούν την οικονομική, αρχιτεκτονική και πολιτιστική εξέλιξη της τοπικής κοινότητας που συνθέτουν εν τέλει την ιδιαίτερη ταυτότητα του νησιού.

10

Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΜΑΣ ΔΡΑΣΗ ΞΕΚΙΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΗΣΙΔΑ «ΔΙΔΥΜΗ»

Ο σεβασμός προς το φυσικό τοπίο και η σημασία της ατομικής ευθύνης για τη διατήρησή και την προστασία του αποτελούν δεύτερη φύση για τα μέλη της ομάδας της Hermoupolis Heritage, η οποία εγκαινίασε τη συνεργασία της με το Cyclades Preservation Fund πραγματοποιώντας δύο καθαρισμούς ακτών στα νησάκια Διδύμη (Φανάρι) και Ασπρονήσι. Οι δράσεις ανήκουν στην ευρύτερη προσπάθειά ανάδειξης του τόπου μέσα από τη συνειδητή προσφορά προς αυτόν, στηρίζοντας κάθε πρωτοβουλία που έχει στόχο τη μέριμνα και σωστή διαχείριση του φυσικού πλούτου ο οποίος μας περιβάλλει.

Η ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΚΕΡΔΙΖΕΙ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Βραβείο "Award of Excellence" στην κατηγορία "Φωτογραφία" και υποκατηγορία "Ατμόσφαιρα".

Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου 2021

Τέχνες & γράμματα ΚΤΙΡΙΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ · 5

Η Ερμούπολη, όταν ήταν το «Λίβερπουλ της Ελλάδας»

Ένα συναρπαστικό ταξίδι στον χρόνο

ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΡΔΙΞΟΥ

Η Ηρωσόμνη του Σπύρου, ένα ιστορικό όμορφο σταφείο τώρα ανάμικτο παρά τον Αγρίονο, είναι το επίσημο μυσείο της πόλης... Η έλευση της Αγάς Σπύρου στο σπίτι για να φτιάξει με τα χέρια της...

μας ταυρίσει, σκοτώνει θεότητες που παραβιάζουν την νέα τάξη... Ο δρόμος είναι άμμος και ο ήλιος...

Πριν μπει κάποιος στον χώρο βλέπει τα λόγια του Ρίτς Μόχρινγκ στον Λόρενς-Ψηφιστή...

Κλωστοϋφαντουργία Ζησιμάτου. (Σελίδα 6). Ο φωτογραφικός «παπαγάλος» το 1966, όταν έκλεισε το εργοστάσιο...

Ο κέρπος κλωστής παραγωγής, όπως κλωστανό από τον κλωστήρα.

Η κλωστήση ενός τριπλού κλωστήρα στο εργοστάσιο της Ψηφιστή, 25 χρόνια πριν.

Το θωρακείο στον είσοδο.

Ο επίμονος Ευριπίδης... Οι αρχές, πρόθυμες, με απόσπετα τα φτωχά αντικείμενα...

Ευρωπαϊκά ταξίδια... Ένα μαρτύριο της κλωστοϋφαντουργικής κλωστής της Ξέρου.

Το παλιό κλωστήριο, «ηθραμωτή» που και μετά από 7 χρόνια έλαβε ζήνη για να ληφεί τον Ρίτς Μόχρινγκ των Δοκτών. Ψηφιστή...

Το παλιό κλωστήριο... Η κλωστήση ενός τριπλού κλωστήρα στην Ξέρου...

Η εντυπωσιακά αναπαλαιωμένη κλωστοϋφαντουργία Ζησιμάτου

Αναπαλαιωτική η κοίταξη από τσίρου, καταβάνες που ο θραυροσκόπος... τα παλιά του εργαλεία...

Το όλο εγχείρημα... Η Ξέρου... ο κέρπος κλωστής...

με Ηνωμένο Βασίλειο Heritage... Η Ξέρου... ο κέρπος κλωστής...

στον χώρο... Η Ξέρου... ο κέρπος κλωστής...

1966 και εκρήξισ 35 χρόνια μετά... η Ξέρου... ο κέρπος κλωστής...

«ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, 26/9/21
Θέμα: Εργοστάσιο Ζησιμάτου - Hermoupolis Heritage
Φωτογραφίες - Κείμενο: Δημήτρης Καραϊσχος / Σχεδιασμός: Δημήτρης Νίνας

ΕΓΧΩΡΙΑ ΚΑΙ ΞΕΝΑ Μ.Μ.Ε. ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΕΜΑΣ

THE TIMES (2/12/21)

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (26/9/21)

TIMES Travel

Hermoupolis, the port capital of Syros (Alamy)

2. Syros

In the middle ages, Venetian crusaders ruled Syros and established a Catholic settlement that still crowns the unorthodox capital of the Cyclades. By the 19th century, enterprising refugees from Asia Minor had transformed this modest trading post into a flourishing industrial and shipping centre. This legacy is very much evident in the neoclassical port capital, Hermoupolis. The administrative centre and university town are urbane and cultured without a trace of touristy artifice. Throughout the year, expect a calendar full of street parties, arts festivals and religious celebrations (on Twelfth Night, all the boats in the harbour set off flares, a fantastic spectacle). Locals get together over meze and live music in cosy bistros and bars, such as the atmospheric Cantina Analogue and Laoutari, or venture into the vast nature reserve in the northern hills to forage for herbs. Non-profit outfit Hermoupolis Heritage brings behind the scenes glimpses of the island's illustrious past — a night tour of an abandoned textile factory, a picnic in a crumbling country estate, or a gentle cruise on a beautifully restored wooden caïque.

Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου 2021

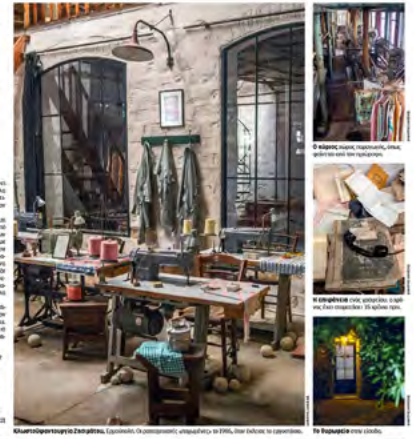
Τέχνες & γράμματα ΚΤΙΡΙΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ • 5

Η Ερμούπολη, όταν ήταν το «Λίβερπουλ της Ελλάδας»

Ένα συναρπαστικό ταξίδι στον χρόνο

Το αμερικανικό... Η Ερμούπολη της Σύρου, στο σημείο όπου σήμερα υπάρχει μόνο το κτίριο του Αρκάδιου, είναι το ερώτημα που απασχολεί τον... Η Ερμούπολη της Σύρου, στο σημείο όπου σήμερα υπάρχει μόνο το κτίριο του Αρκάδιου, είναι το ερώτημα που απασχολεί τον... Η Ερμούπολη της Σύρου, στο σημείο όπου σήμερα υπάρχει μόνο το κτίριο του Αρκάδιου, είναι το ερώτημα που απασχολεί τον...

Κλωστοϋφαντουργείο Σαπφίρη, Σύρος. Ο Σαπφίρης, ο ιδρυτής, ο Φίλιππος, ένα κτίριο το 1900. Η Ερμούπολη της Σύρου.

Ο ελληνοεργατικός... Η Ερμούπολη της Σύρου, στο σημείο όπου σήμερα υπάρχει μόνο το κτίριο του Αρκάδιου, είναι το ερώτημα που απασχολεί τον... Η Ερμούπολη της Σύρου, στο σημείο όπου σήμερα υπάρχει μόνο το κτίριο του Αρκάδιου, είναι το ερώτημα που απασχολεί τον...

Ο Σαπφίρης, ο ιδρυτής, ο Φίλιππος, ένα κτίριο το 1900. Η Ερμούπολη της Σύρου.

Η εντυπωσιακά αναπολαιωμένη κλωστοϋφαντουργία Ζησιμάτου

Η κλωστοϋφαντουργία Ζησιμάτου, στο νησί της Σύρου, είναι ένα από τα τελευταία παραμύθια της Ελλάδας. Η κλωστοϋφαντουργία Ζησιμάτου, στο νησί της Σύρου, είναι ένα από τα τελευταία παραμύθια της Ελλάδας. Η κλωστοϋφαντουργία Ζησιμάτου, στο νησί της Σύρου, είναι ένα από τα τελευταία παραμύθια της Ελλάδας.

ΕΡΤ - ΣΕΙΡΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ “ΓΙΑΤΙ 21” (2021)

“

*...κι αυτό που κάνετε τώρα,
που τα περισώζετε,
αυτό μου έδωσε μεγάλη χαρά,
γιατί δε χάνεται η ιστορία.*

”

*Καρμελίνα Δαλεζίου
Γαζώτρια στο εργοστάσιο Γ. Ζησιμάτου & Υιοί*

HERMOUPOLIS HERITAGE

Tel: +30 693 232 7703
Instagram: hermoupolis_heritage
Facebook: Hermoupolis Heritage
Web: www.hermoupolisheritage.com

Φωτογραφίες: Π. Θεοδωράκης, In Bulb, Δ. Καραΐσιος, Ε. Παπαγούνα, Γ. Στεφάνου
Επιμέλεια Κειμένων: Ι. Μποτζάκη
Σχεδιασμός: Δ. Καραΐσιος
©2022 Hermoupolis Heritage